

Frederikshavn Kommune
Vandmyndighed
Att.: Rikke Haggren Glinvad
Via mail: RKGL@frederikshavn.dk

Tlf. +45 98 45 50 00
post@frederikshavn.dk
www.frederikshavn.dk
CVR-nr. 29189498

19. marts 2026

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 og planlovens § 35 til gennemførelse af lavbundsprojekt.

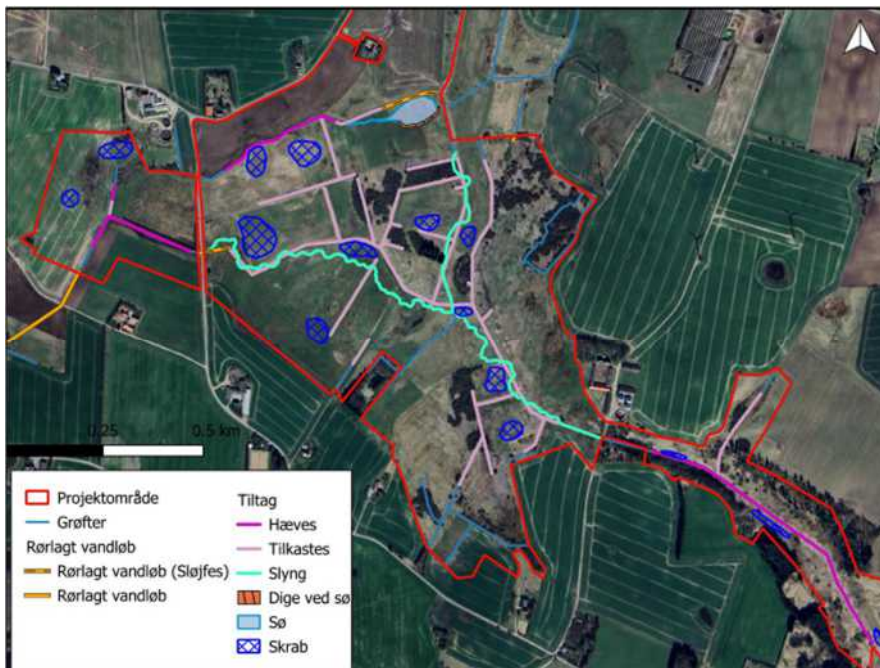
Sagsnummer: GEO-2026-01024
Dokumentnummer: 8726826

Frederikshavn Kommune giver hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 og landzonetilladelse fra planlovens §35, til gennemførelse af et lavbundsprojekt ved Hørbylund Møllebæk. Projektet omfatter:

Sagsbehandler:
Sisse Lindholm
Direkte telefon:
+45 9845 6383

- lukning af grøfter
- genslyngning af vandløb
- hævning af vandløbsbund
- etablering af gydebanker
- etablering af sø/skrab
- omlægning af åbne grøfter med henblik på overrisling
- lukning af dræn

Indenfor projektområdet er der registreret beskyttet natur i form af eng, mose og beskyttet vandløb. Projektet omfatter matr.nr. 28c, 14a, 14b, 21h, 29e, 29f, 29g, 24m, 24d, 24i, 28b, 20e, 20a, 24a, 21f, 22a, 12e, 7i, 37e, 12b Vangkær, Torslev der til sammen udgør 123 ha. Se nedenstående kortudsnit.

Kortudsnit 1. projektområdet med de forskellige tiltag.

Dispensationen er truffet efter naturbeskyttelseslovens §65 stk. 2 og planlovens §35, stk. 1.

Dispensationen er meddelt på baggrund af detailprojektering modtaget den 10. marts 2026.

Vilkår

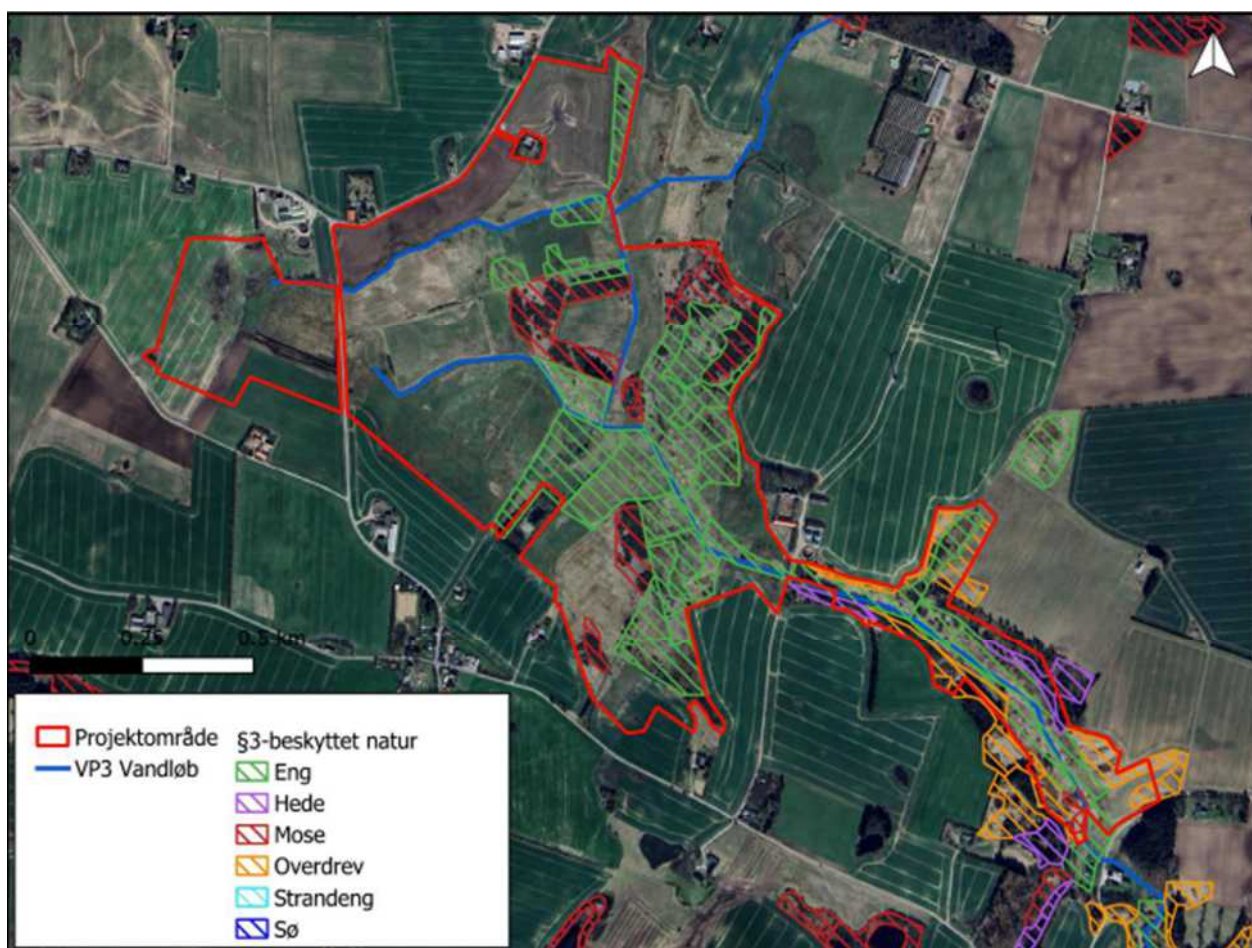
Dispensationen gives på nedenstående vilkår som skal følges for ikke at ændre tilstanden af de beskyttede naturtyper negativt.

- Projektet skal gennemføres som beskrevet i detailprojekteringen af lavbundsprojekt ved Krogens Møllebæk modtaget 10. marts 2026.
- Der skal tages særlig hensyn ved kørsel med maskiner indenfor de beskyttede naturarealer og eventuelle kørserspor skal reableres ved projektets afslutning. Der skal benyttes køreplader indenfor fugtige arealer, hvor store kørserspor ellers ikke kan undgås.
- Det opgravede materiale ifm. skrab, sø og genslyngning af vandløbet, skal benyttes til lukning af grøfter, og må under ingen omstændigheder placeres indenfor beskyttet natur. En undtagelse er dog det planlagte dige omkring søen, som forventes etableret af materiale fra området.
- I søer og skrab må der ikke opsættes redehuse, plantes vand- eller sumplanter eller udsættes fisk.
- Der må ikke skabes direkte forbindelse fra skrab til vandløbene.
- Museumslovens regler skal overholdes. Vendsyssel Historiske Museum skal kontaktes, hvis der f.eks. stødes på fortidsminder under gravningen. Se vedlagte uddrag af museumsloven.

Redegørelse

Lavbundsprojektet har til formål

- at reducere udledning af CO₂ ved at hæve vandstanden og standse dræning i kulstofholdige lavbundsgrunde,
- at reducere udledning af kvælstof til Kattegat gennem længere opholdstid og øget denitrifikation
- at forbedre naturtilstanden i eng, mose- og vandløbsområder gennem mere naturlige hydrologiske forhold.
- at forbedre vandløbene som er omfattet af vandområdeplan II, hvor der er indsatskrav om målsætningen "god økologisk tilstand"

Kortudsnit 2. viser §3-beskyttede naturtyper indenfor projektområdet.

Formål opnås med følgende tiltag:

1. Genslyngning og bundhævning af vandløb

De eksisterende regulerede vandløbsstrækninger omdannes til et mere naturligt forløb med slyngninger. Samtidig hæves vandløbsbunden lokalt for at sikre en højere vandstand i ådalen. Tiltaget reducerer afvandingen af de tilstødende lavbundsarealer, forbedrer vandløbenes økologiske tilstand og skaber variation i strømforhold og levesteder.

2. Tilkastning af grøfter

En række grøfter i projektområdet tilkastes helt eller delvist. Dette medfører, at drænvand i højere grad tilbageholdes og nedsiver lokalt, hvilket bidrager til at gøre området mere vådt. Tiltaget er med til at reducere næringsstofudvaskningen og understøtter udviklingen af våde naturtyper.

3. Sløjfning af dræn

Interne dræn og rørlagte vandløb sløjfes systematisk for at fjerne den dræningseffekt, som i dag holder områderne tørre. Drænsystemer afbrydes ved at frigra ve og bryde ledninger på strategiske steder. Herved genskabes naturlig hydrologi, og drænvandet føres i stedet til terræn.

4. Etablering af lavvandet sø og paddeskrab.

I udvalgt lavning etableres paddeskrab ved at lede drænvand og overfladevand ind i naturlige fordybninger.

Der udover ønskes etableret en lavvandet sø med permanent vandspejl indenfor en eng, hvor der i lange perioder af året i forvejen står blank vand. Søen sikres med et dige, så der kan opretholdes et permanent vandspejl. Den meget våde eng omdannes altså til en lavvandet sø, som vil medvirke til at øge kvælstoffjernelsen og reducere CO₂-udledning ved de øgede fugtighedsforhold og længere opholdstid for vandet. Derudover vil søen, med sit permanente vandspejl, skabe nye natur- og levesteder i projektområdet.

5. Gydebanker og skjulesten

Som led i genslyngningen etableres gydebanker af groft grus samt udlægning af skjulesten. Dette forbedrer de fysiske forhold i vandløbet og understøtter vandløbets målopfyldelse med hensyn til fisk og smådyr.

Projektet vil medføre ændringer af tilstanden af eng, hvor der ønskes etableret en lavvandet sø med permanent vandspejl, og 5 mindre skrab ud af i alt 15 skrab. Derudover vil genslyngning af vandløbet medføre mindre påvirkning af de beskyttede naturarealer. Engarealerne er registreret med naturtilstanden fra ringe til god.

Lovgivning

Projektområdet er beliggende i landzonen og er dermed underlagt reglerne om ændret anvendelse. Derfor kræver etablering af skrab og den lavvandede sø en landzonetilladelse efter planlovens §35.

Samtidig er der forbud mod at foretage ændringer i tilstanden af beskyttede naturarealer. Da projektet medfører væsentlige ændringer af både beskyttet vandløb, og eng, kræver sagen dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3.

Ændres tilstanden væsentlig eller er det i modstrid med at opretholde naturtypen som et beskyttet naturareal, skal der foreligge særlige omstændigheder, før der kan gives dispensation.

En særlig omstændighed kan være, hvis projektet har en naturforbedrende effekt eller hvis det vurderes, at der er tale om et område som ud fra et naturbeskyttelseshensyn vurderes at være uden særlig interesse. Det kan også være en særlig omstændighed, hvis der er tale om et indgreb som skønnes ikke at forrykke væsentligt ved tilstanden i området. Endelig forudsættes det, at dispensationen ikke kan skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af naturbeskyttelseslovens § 3 på området.

Kommunens vurdering af sagen

I denne sag vurderes det samlede projekt at få en naturforbedrende effekt på hele ådalen, idet grøftningens udtørrende effekt fjernes og vandstanden hæves. Periodiske oversvømmelser vil understøtte spredning af eng- og fugtbundsarter og dermed styrke biodiversiteten. Det samlede potentiale er, at flere af de registrerede §3-arealer udvikler sig mod en mere naturlig og artsrig tilstand.

Når arealerne gøres mere våde vil landbrugsarealerne kun kunne dyrkes ekstensivt med enten afgræsning eller årlige slet. Det vil med tiden forbedre naturtilstanden og fremme engvegetationen indenfor de i dag dyrkede marker.

Endelig vurderes etableringen af skrab og en sø med fast vandspejl, at fremme yngle- og levesteder for både insekter, padder, fugle og andet vildt.

Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter

Kommunen kan ikke give dispensation til det ansøgte, hvis det er til ugunst for de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for et Natura 2000-område. Kommunen kan heller ikke dispensere, hvis projektet kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder samt levesteder for dyre- og plantearter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV.

Arealet ligger ikke i nærheden af Natura 2000-område. Nærmeste område ligger ca. 15 km mod øst. Både på grund af afstanden og projektets karakter, vurderes ingen natura2000 områder at blive påvirket negativt.

En række dyr og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området. Der er umiddelbart ikke registreret sjældne eller bilag IV-arter indenfor projektområdet, men det kan potentielt være levested for padder, markfirben og odder.

Frederikshavn Kommune vurderer, at det ansøgte projekt vil få en positiv effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for de nævnte arter, da den naturlige hydrologi forbedres, vandløbet genslynges og de beskyttede naturarealer fremmes. De nævnte bilag IV-arter er særligt knyttet til naturarealer og de ekstensivt dyrkede landbrugsarealer med mindre forstyrrelser.

Orientering fra Museerne:

Der kan i området være fund af betydning for den arkæologiske kulturarv. Forud for iværksættelse af jordarbejdet skal Museumslovens § 25-27 iagttages. Disse bestemmelser vedrører arkæologiske forundersøgelser, udgravninger og anmeldelse af fund. Loven giver bygherren mulighed for at få en udtalelse om risikoen for fund af arkæologisk betydning, samt besked om de finansieringsmæssige konsekvenser.

Findes der under jordarbejdet alligevel spor af fortidsminder, fx knogler, flintredskaber, lerkarskår m.m., skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til museet.

Eventuelle spørgsmål herom kan rettes til nedenstående statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Der ligger gravhøje lige udenfor projektområdet, og en af gravhøjenes 100 meter zone går ind over projektområdet. Der skal ikke foretages jordbearbejdning indenfor 100 meterzonen, men arealet vil i fremtiden blive mere fugtigt pga. lukning af dræn og hævelse af vandløbsbunden. Dette vurderes dog ikke at påvirke hverken gravhøjene

eller de potentielle arkæologiske værdier der beskyttes af beskyttelseszoner, og derfor kræver projektet ikke behandling i forhold til naturbeskyttelseslovens §18 (fortidsmindebeskyttelse).

Klage m.v.:

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Se vedlagte klagevejledning.

Afgørelsen offentliggøres torsdag den 19. marts 2026

Når klagefristen er udløbet d. 16. april 2026, og der ikke er indkommet klager, kan tilladelsen udnyttes. Hvis der indgives klage, vil kommunen snarest underrette dig herom.

Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk.1.

Bilag:

Klagevejledning

Kortbilag over projektets forskellige aktioner

Kopi til:

Slots- og kulturstyrelsen og fortidsmindekontoret, cfk@slks.dk
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), mail@sgav.dk
DN- Frederikshavn, dnfrederikshavn-sager@dn.dk
DOF- Hovedkontoret, natur@dof.dk
DOF-Nordjylland, frederikshavn@dof.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dn@dn.dk
Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
Vendsyssel Historiske Museum, vhm@vhm.dk

Har du spørgsmål eller vil besvare brevet

Brug svarmuligheden i e-Boks eller Virk.dk, hvis du har modtaget brevet digitalt.

Har du ikke digital adgang, kan du:

1. skrive til Frederikshavn Kommune, Rådhus Allé 100, 9900 Frederikshavn
2. ringe til det direkte nummer eller til kommunens hovednummer
3. henvende dig i Borgerservice i Frederikshavn, Sæby eller Skagen
- dog ikke onsdag

Oplys *altid* sagsnummeret, som du kan se i højre kolonne.

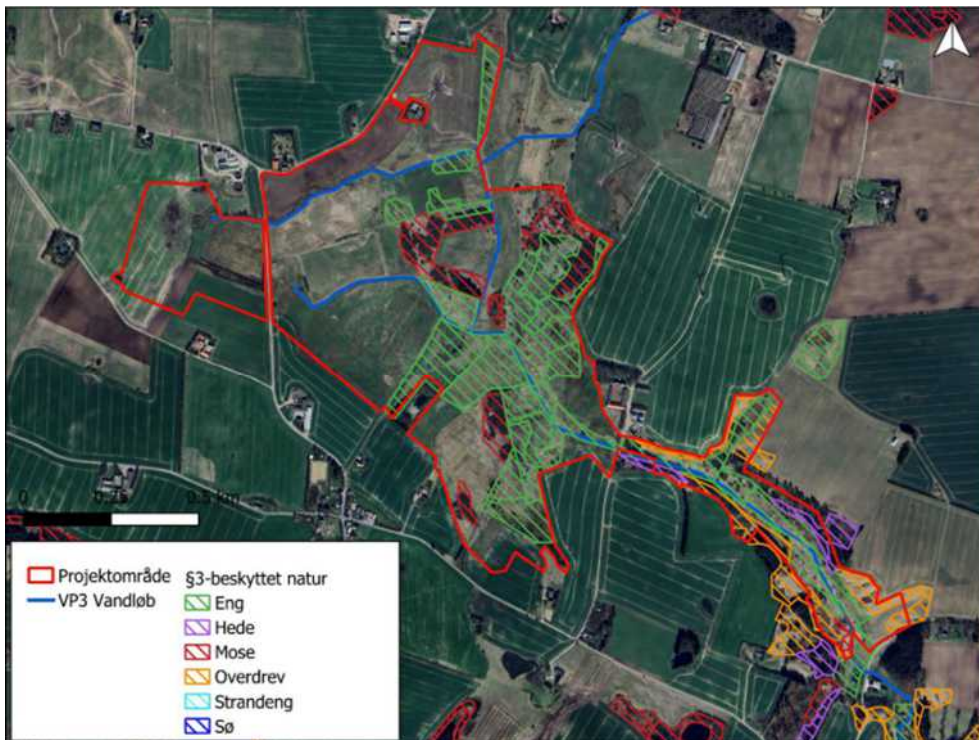
Med venlig hilsen

Sisse Lindholm (SILI)
Natursagsbehandler

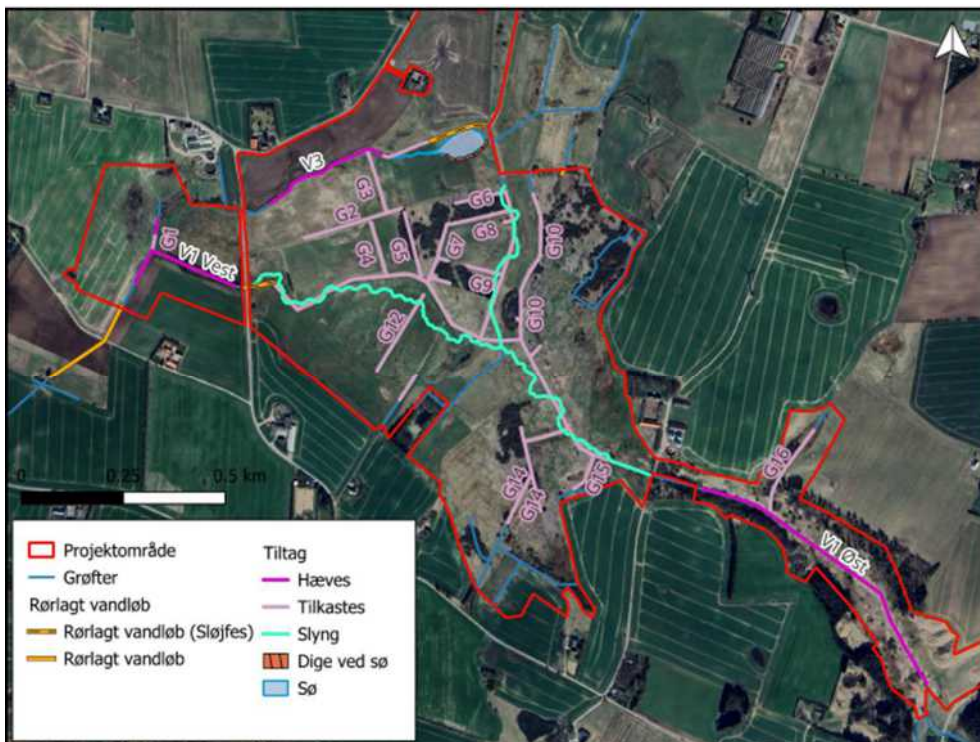
Kortbilag over projektets forskellige aktioner

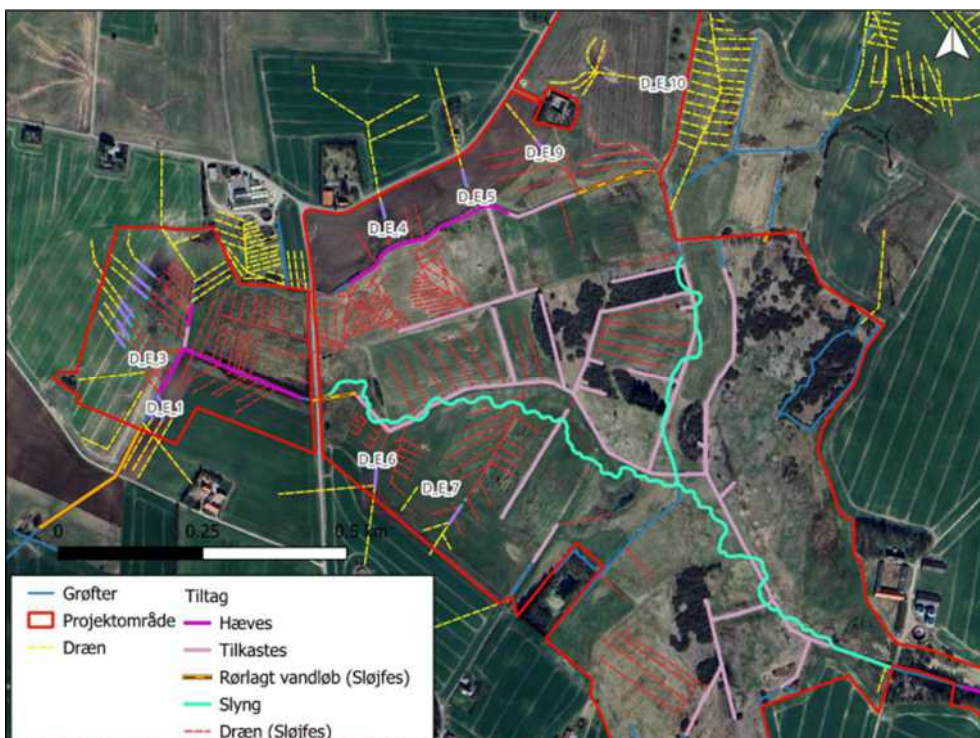
kort 1. Projektområde for detailprojekt, Krogens Møllebæk

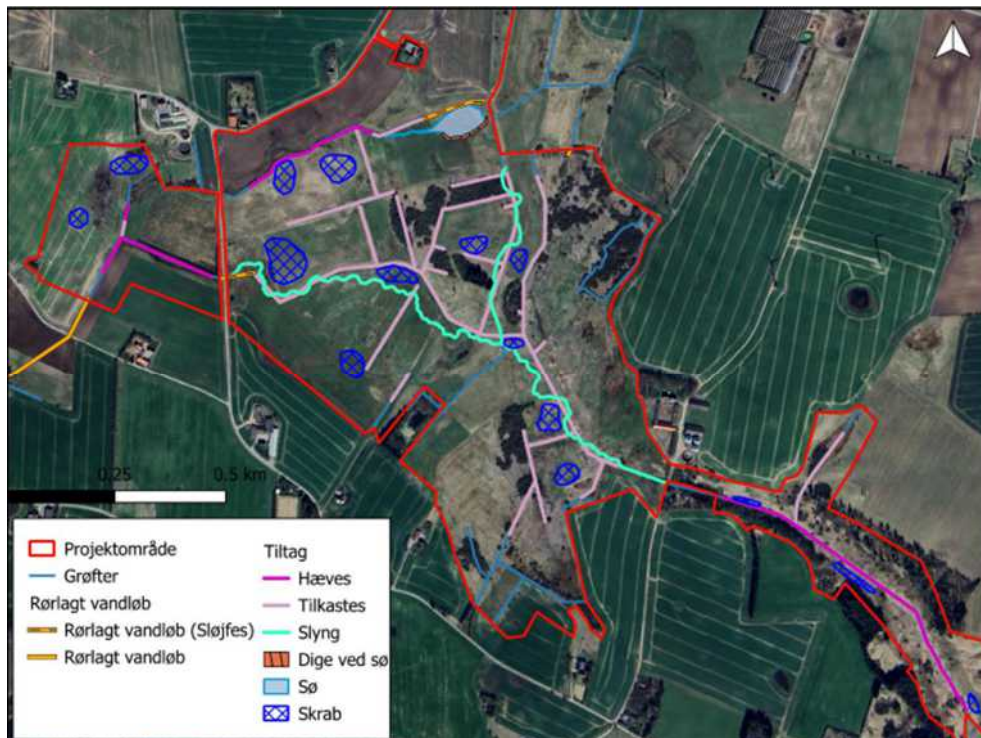
kort 2. Beskyttede naturtyper indenfor projektområdet

kort 3. Tiltag for vandløb og grøfter

kort 4. Tiltag for drænsystem

kort 5. Placering af skrab og lavvandet sø

Vejledning om klagemuligheder m.v.

efter

Naturbeskyttelsesloven (LBK nr. 927 af 28/06/2024)

Reglerne fremgår af lovens kapitel 12

Hvem kan klage: Kommunens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ⁱ⁾

1. adressaten for afgørelsen (normalt ansøgeren),
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
3. offentlige myndigheder,
4. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
5. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
6. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
7. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

4 ugers klagefrist: Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Opsættende virkning: Hvis der klages rettidigt, må en tilladelse ikke udnyttes, før klagen er afgjort, med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Klagen sendes til: Du klager gennem Klageportalen, som du kan logge på via dette link: <https://kpo.naevneneshus.dk>. Du kan også logge på via borger.dk (som borger) eller via virk.dk (som virksomhed eller forening). Du logger på Klageportalen med MitID.

Orientering: Kommunen giver den, der har fået en tilladelse, underretning om en indgivet klage og om klagens opsættende virkning.

Civil retssag

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Opkrævning af gebyr: Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for organisationers og virksomheders vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker dig fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet ansøgning til kommunen, som sender den videre til nævnet. Nævnet træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning efterkommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klageren får helt eller delvis medhold i sin klage,
- 2) afgørelsen ændres eller ophæves eller
- 3) betalingsfristen er overskredet, du ikke er klageberettiget eller nævnet ikke har beslutningskompetence i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis det kun er fristen for efterkommelse af afgørelsen, som ændres efter nævnets behandling af sagen.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljo-og-foedevareklagenaevnet/>

ⁱ Ved klage efter stk. 1, nr. 5 og 6, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

Vejledning om klagemuligheder m.v. vedrørende afgørelser efter planlovens § 35, stk. 1

Reglerne fremgår af lovens kapitel 14 (§§ 58-62)

Kommunens afgørelse kan påklages til Planklagenævnet af

- Miljøministeren
- Enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen på betingelse af:
 - at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
 - at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning. Det betyder, at det der er tilladt eller påbudt i afgørelsen, ikke må udføres, før Planklagenævnets afgørelse foreligger. Planklagenævnet kan dog bestemme andet.

Du klager gennem Klageportalen, som du kan logge på via dette link: <https://kpo.naevneneshus.dk>. Du kan også logge på via borger.dk (som borger) eller via virk.dk (som virksomhed eller forening). Du logger på Klageportalen med MitID. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for privates og 1.800 kr. for organisationers og virksomheders vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret betales tilbage til klageren, hvis denne får helt eller delvist medhold i klagen.

Planklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Flere oplysninger om gebyrordning og klagebehandling kan findes på www.nmkn.dk.

Kommunen giver den, der har fået en tilladelse, underretning om en indgivet klage og om klagens opsættende virkning.

Civil retssag

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene skal retssagen være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.